

.....คืนศรัทธา...ล้านนา..

นำเสนอเมื่อ : 27 มิ.ย. 2552

ดินแดนที่หลากหลายด้วยกลุ่มชาติพันธุ์...เมืองแห่งต้นน้ำ...ขุนเขา...

ล้านนาดินแดนคีตะศิลป์....เมืองแห่งศรัทธา...เลอล้ำค่าอารยธรรม

โบราณที่สืบเชื้อสายมาจากคนเมือง๕เชียงใหม่ว่าดินแดนแห่งดอกเอื้องเสียงซึ่ง

.....เมืองแห่งผู้ซาร์รักแท้.....ล้านนาดินแดนแห่งรักแท้

ประเพณี "ปอยหลวง" ล้านนา

งานบุญประเพณีของชาวล้านนาไม่ว่าจะเป็นงานน้อยงานใหญ่ ก็ล้วนแล้วมาจาก**พลังศรัทธา**ของชาวบ้านทั้งสิ้น เช่นเดียวกับ**งานบุญปอยหลวง** วิธีการดำรงชีวิตของคนแต่ละท้องถิ่นบ่งบอกถึงวัฒนธรรม ประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา จนกลายเป็นแบบแผนที่คนรุ่นหลังจำต้องยึดถือปฏิบัติ และดำรงรักษาไว้

ความเชื่อของคนล้านนาส่วนใหญ่มักจะสอดคล้องกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา อาจเป็นเพราะว่า ศาสนาได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนล้านนามาชานาน จะเห็นได้จากการร่วมแรงร่วมใจในการจัดงานบุญประเพณีนั้น สร้างความสามัคคี และ**พลังศรัทธา**อันมหาศาลต่อพระพุทธศาสนา ดังความเชื่อที่ว่า อาณิสสของการสร้างกุศลผลบุญ จะส่งผลให้ดวงวิญญาณของผู้ทำบุญได้ขึ้นไปสู่สุธรรมสวรรค์ ดังนั้น ในงานบุญประเพณีของชาวล้านนา ไม่ว่างานน้อย งานใหญ่ ก็ล้วนแล้วมาจาก**พลังศรัทธา**ของชาวบ้านทั้งสิ้น เช่นเดียวกับงานบุญปอยหลวง

คำว่า "**ปอยหลวง**" ในภาษาล้านนา หมายถึง **การจัดงานเฉลิมฉลองศาสนสถานที่สร้างขึ้นจากศรัทธาของชาวบ้าน** เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลา กุฏิ หรือ กำแพงวัด การที่เรียกว่า "**ปอยหลวง**" เพราะเป็นงานใหญ่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากชาวบ้านเป็นจำนวนมาก ในงานจะมีกิจกรรมต่างๆ ทั้งพิธีทางศาสนา และมหรสพบันเทิง

ก่อนที่จะถึงวันงานประมาณ 2-3 วัน ชาวบ้านจะมีการทานตุง ซึ่งทอดด้วยฝ้ายหลากสีสัน ประดับด้วยดินสีเงิน สีทอง บางพื้นท้องถิ่นเป็นสีธงชาติไทย หรือปักเป็นรูปนักษัตร 12 ราศี ยาวประมาณ 2 เมตร นำไปติดไว้กับปลายไม้ไผ่ **ศรัทธา**ชาวบ้านจะนำตุงของแต่ละบ้านไปปักไว้ตามถนนระหว่างหมู่บ้าน ตุงหลากสีสันที่เรียงรายอย่างสวยงามตลอดสองข้างทางของหมู่บ้านนั้น

จะเป็นสัญลักษณ์ให้ผู้คนที่ผ่านมาได้ทราบว่า วัดแห่งนั้นกำลังจะมีงานปอยหลวง

งานประเพณีปอยหลวงของชาวล้านนา นิยมจัดขึ้น 2-3 วัน **วันแรก** เรียกว่า **"วันแต่งดา"** หรือ **"วันห้ำงดา"** **วันที่ 2** เรียกว่า **"วันกิน"** ส่วนวันสุดท้าย เรียกว่า **"วันตาน"** หรือ **"วันครัวตานเขา"**

วันแต่งดา คือ วันที่มีการเตรียมอาหารคาวหวาน ผลไม้ รวมทั้งข้าวของ เครื่องใช้ที่จะนำไปถวายวัด ใส่ใน **"ครัวตาน"** ซึ่งสร้างขึ้นจากไม้ เป็นรูปสี่เหลี่ยมสำหรับใช้คนหาม ด้านบนมียอดแหลม ทำมาจากใบคา สำหรับปักเงิน หรือสิ่งของเครื่องใช้ไม้อะไรสำหรับพระภิกษุ สามเณร เช่น แป้ง สบู่ ผงซักฟอก แปรงสีฟัน สมุด ดินสอ ปากกา เพื่อนำไปถวายให้กับวัด ส่วนยอดของครัวตานแต่ละบ้านจะไม่เหมือนกัน บางบ้านทำเป็นรูปใบโพธิ์ นำถวญ ขอนจวน ขามมาประดับ บางบ้านนำโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับถวายให้กับวัด ซึ่งแล้วแต่ความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบ้าน ถาคคนครัวตานของใครสวยงาม ก็จะเป็นที่ชื่นชอบของบรรดาผู้มาร่วมงาน สิ่งสำคัญของครัวตาน คือ ยอดมักนิยมนำธูปธูปมาหั้นไว้กับไม้ไผ่ แล้วนำมาปักประดับตามยอดเป็นช่อสวยงาม

เมื่อถึงวันกิน จะมีบรรดาญาติสนิท มิตรสหาย แขกผู้มีเกียรติ ซึ่งเจ้าของบ้านได้บอกกล่าวให้มาร่วมงาน ก็จะมีการรุษกับข้าว เหล้ายาปลาปิ้งมาเลี้ยง ซึ่งวันนี้ถือว่าเป็นวันที่สนุกสนาน รุ่งขึ้นอีกวันถือเป็นวันตาน มีการแห่ครัวตานของแต่ละบ้านไปวัด บรรดาญาติในวันนี้ก็ยิ่งสนุกสนานคึกคัก ด้วยว่าแต่ละบ้านจะมีมหรสพ แตรวง

ดนตรีพื้นบ้านนำหน้าครัวตาน ญาติพี่น้องก็จะออกมาร่วมร่าวงเพื่อนรำ

ขณะเดียวกันบรรยากาศภายในวัดก็คึกคักไม่แพ้กัน มีทั้งคนเฒ่า หนุ่มสาว เด็กเล็ก พ่อค้าแม่ค้านำสินค้ามาจำหน่าย รวมถึง **ศรัทธา** ญาติโยม ตลอดจนพระสงฆ์ของเจ้าที่มาร่วมงานตามคำเชิญของวัดเจ้าภาพ พระภิกษุสงฆ์ที่อาราธนามาเป็นเจ้าพร หรือ **ตุ้เจ้าบ้านปอน** จะเป็นพระที่มีน้ำเสียงไพเราะ มีโวหารที่สละสลวย เพราะต้องไหวศีล ไหวพรแก่ **ศรัทธา** ที่นำครัวตานมาถวาย เจ้าพรอาจจะพรรณนาถึงความมงคลของครัวตานนั้นๆ เพื่อให้ผู้ที่นำครัวตานมาถวายเกิดความปลาบปลื้มใจ

ส่วนบริเวณใกล้ๆ วัดจะมีการแสดงมหรสพพื้นบ้าน เช่น ซอ ลิเก ให้กับผู้มาร่วมงานชมงานปอยหลวงจะดำเนินไปทั้งกลางวัน และกลางคืน เป็นเวลาติดต่อกันหลายวัน ในบางหมู่บ้าน เวลากลางคืนจะมีคนมาเที่ยวงานเป็นจำนวนมาก เพราะกลางวันอาจติดภารกิจ การงาน ประการหนึ่งยังเป็นโอกาสที่หนุ่มสาวจะได้พบปะพูดคุยกันอีกด้วย

ประเพณีปอยหลวงของชาวล้านนา ถือว่าเป็นงานบุญถวายทานที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งนานปีจะมีสักครั้ง ดังนั้นงานประเพณีปอยหลวง จึงเป็นงานที่ทุกคนปลาบปลื้มภูมิใจ บางคนชั่วอายุหนึ่งอาจมีโอกาสดูเป็นเจ้าภาพในงานปอยหลวงเพียงครั้ง หรือสองครั้งเท่านั้น เพราะงานปอยหลวงจะจัดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการก่อสร้างศาสนสถานขึ้นเท่านั้น.....

คีนศรัทธา - ไม้เมือง

ขอบคุณที่มาข้อมูล cgsc.rta.mi.th/cgsc/index.php?option=com...